

Wie erft er als er geen testament is?

Nadenken over het eigen overlijden is geen prettig onderwerp. Toch ontkomt u er niet aan. Als u niets vastlegt in een testament, geldt het zogenoemde versterferrecht. Dit bepaalt wie de erfgenamen zijn van uw nalatenschap en tot welk deel van de erfenis ze gerechtigd zijn. Alleen door een testament op te stellen kunt u afwijken van de wettelijke verdeling. Wie erft er zonder testament?

Het is een onomkeerbaar gegeven dat we er op een gegeven moment niet meer zijn. In de eerste plaats is het goed om te weten dat het (ondernemings)vermogen terecht komt waar we het willen hebben en dat u zich geen zorgen hoeft te maken over uw partner en/of uw kinderen. Bovendien is het fijn als de aanslag voor de erfbelasting niet te hoog uitvalt.

Versterferrecht als er geen testament is

In het erfrecht is er een groot verschil tussen het zogenoemde versterferrecht – het erfrecht dat geldt als er geen testament is – en het testamentaire erfrecht. Als u overlijdt zonder een testament te hebben gemaakt, hangt het van de familiesituatie af wie uw erfgenamen zijn.

Is er een testament of niet?

Bij het [Centraal Testamentenregister \(CTR\)](#) is schriftelijk op te vragen of een overleden persoon een testament had. In dit register staan alle Nederlandse testamente. Stuur met uw aanvraag een kopie van de overlijdensakte mee. Deze vraagt u aan bij de gemeente waar de overleden persoon als laatste woonde. Het CTR vertelt u alleen of er een Nederlands testament is en welke notaris het testament bewaart. Een kopie van het testament vraagt u op bij de notaris.

Volgens de wet zijn er vier groepen bloedverwanten. Deze groepen erven in een ‘bepaalde’ volgorde: de wetgever heeft vastgelegd wie recht heeft op de nalatenschap als de overledene daarover niets heeft vastgelegd. De vier groepen versterferfgenamen, komen achtereenvolgens aan de beurt. Dit houdt in dat eerst wordt gekeken of er bloedverwanten zijn in groep 1, enzovoorts. Als bijvoorbeeld in de eerste groep, die van de partner en kinderen, één of meer erfgenamen gevonden zijn, kijkt de wetgever niet meer naar de bloedverwanten in de daaropvolgende groepen.

Vier groepen bloedverwanten

De vererving vindt plaats via de onderstaande lijn van bloed-en aanverwanten:

- Groep 1: de echtgenoot of geregistreerd partner (niet van tafel en bed gescheiden) en de kinderen.
- Groep 2: ouders, broers en zusters. Ouders krijgen elk minimaal een kwart. Halfbroers en -zussen erven de helft van wat broers en zussen erven.
- Groep 3: grootouders.
- Groep 4: overgrootouders.

Als in groep 4 geen erfgenamen meer in leven zijn, vervalt de erfenis uiteindelijk aan de Staat.

Kinderen treden in de plaats van een erfgenaam die voor de erflater is overleden

Plaatsvervulling door (klein)kinderen

Binnen elke groep treedt plaatsvervulling op. Kleinkinderen erven dus bijvoorbeeld in groep 1 samen het erfdeel als hun vader of moeder al is overleden (en zo verder). De kleinkinderen komen dan in de plaats van hun overleden ouder. In groep 2 erven de (klein)kinderen van de broers en zussen door plaatsvervulling als hun vader of moeder al is overleden. De gezamenlijke kinderen treden in de plaats van een erfgenaam die voor de erflater is overleden.

Plaatsvervulling vindt ook plaats als een erfgenaam onwaardig is, ontferd is of de erfenis heeft verworpen. Iemand is bijvoorbeeld onwaardig als hij als (mede)dader of medeplichtige schuldig is bevonden aan een misdrijf dat de dood van de erflater heeft veroorzaakt.

Nalatenschap verwerpen

Als een kind de aanspraken op de nalatenschap van de ouders verwerpt, gaat zijn aandeel naar zijn kinderen. Als iemand overlijdt met achterlating van een echtgenoot of partner en kinderen, is de langstlevende partner eigenaar van alle bezittingen onder de verplichting om de schulden voor zijn/haar rekening te nemen. De kinderen houden hun erfdeel tegoed in de vorm van een vordering op de langstlevende, die zij pas kunnen opeisen na het overlijden van de langstlevende of bij een faillissement of toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen.

Voorbeeldverdeling zonder testament

Mark en Anne hebben twee kinderen en zijn getrouwd. Ze bezitten een huis van € 400.000, een auto met een waarde van € 50.000, voor € 60.000 spaargeld en een inboedel van € 40.000. Op het huis rust nog een hypotheek van € 150.000. Het vermogen (bezittingen minus schulden) bedraagt € 400.000.

Als Anne overlijdt, zonder dat er een testament is, bestaat haar nalatenschap uit de helft van de huwelijksgoederengemeenschap (€ 200.000). Dit bedrag wordt verdeeld onder Mark en de kinderen. Zij erven ieder een derde deel van de nalatenschap: € 66.667. De wettelijke verdeling zorgt ervoor dat Mark eigenaar is van alle tot de nalatenschap behorende bezittingen onder de verplichting om de schulden voor zijn rekening te nemen. De kinderen krijgen een vordering van € 66.667 op hun vader. Deze is opeisbaar als Mark overlijdt.

Dit is een artikel van de redactie van Fiscaal Rendement

Fiscaal Rendement is dé informatiebron voor fiscaal geïnteresseerde ondernemers en hun financiële adviseurs. Wat is er veranderd in de fiscale praktijk, en hoe kun je als specialist deze informatie direct in je dagelijkse werk toepassen? Je weet het dankzij nieuws en praktische artikelen over onder meer inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, heffing en invordering, bezwaar en beroep en BTW.

De onafhankelijke en ervaren redactie van Fiscaal Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt jou als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat je de informatie direct kunt vertalen naar je eigen werksituatie. Fiscaal Rendement is daarnaast multimediaal.

De voor jouw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar je onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot je beschikking hebt;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad Fiscaal Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl